

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Dukesa a členov JUDr. Juraja Semana, JUDr. Anny Markovej, JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Ľubomíry Kúdelovej v právnej veci žalobcu **S. V. P. š. p., so sídlom v B. Š., R. N. X.**, zastúpeného JUDr. D. I., advokátom, advokátska kancelária JUDr. D. I. a JUDr. P. F., B., N. X., proti žalovaným **X.) S. E., a. s., so sídlom v B., H. X., X.) B. T., a. s., B., V. X.**, organizačná zložka B., P. X., zastúpený JUDr. J. Č., advokátom so sídlom v B., D. R. X., **o zaplatenie 142 583 757 Sk**, ktorá sa viedla na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 38 Cb 83/01, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. decembra 2005, č. k. 38 Cb 83/01 – 286 v znení doplňujúceho rozsudku z 18. januára 2005 č. k. 38 Cb 83/01 – 299 a proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. marca 2008 č. k. 2Obo 259/2007 – 472 v znení doplňujúceho rozsudku zo 16. apríla 2008 č. k. 2Obo 259/2007 – 479, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok odvolacieho súdu

- 1) v časti, ktorou bol rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k žalovanému 1 potvrdený,
- 2) v časti, ktorou bol rozsudok súdu prvého stupňa o trovách konania vo vzťahu k žalovanému 1 zmenený, a
- 3) v časti o trovách odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému 1,

z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia **v r a c i a** odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Súd prvého stupňa vyhovel žalobe vo vzťahu k žalovanému 2 a zaviazal ho zaplatiť žalobcovi 142 583, 60 Sk istiny a 92 455 069, 30 Sk úrokov z omeškania. Oboch žalovaných zaviazal zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne 39 420 166 Sk úrokov z omeškania. Žalovaného 2) zaviazal zaplatiť žalobcovi 600 000 Sk náhrady trov konania.

Žalobu v časti o zaplatenie 4 870 392, 20 Sk úrokov z omeškania zamietol. Žalobu o zaplatenie istiny 142 583 757,60 Sk voči žalovanému 1) zamietol v celom rozsahu a žalobcu zaviazal zaplatiť mu 244 879 Sk náhrady trov konania. V časti o zaplatenie úrokov z omeškania z istiny 84 672 478 Sk za obdobie od 1. augusta 2000 do 31. augusta 2004 vo výške 10 055 551,40 Sk, konanie zastavil.

Takto rozhodol s odôvodnením, že žalovanému 1) vznikol v súvislosti s členstvom v združení D. voči žalobcovi dlh z ktorého neuhradil žalovanú čiastku. Žalobca a žalovaný 2) uzavreli 12. októbra 2000 zmluvu na základe, ktorej žalovaný 2) pristúpil k záväzku žalovaného 1. Uvedená zmluva bola súčasťou plnenia z komisionárskej zmluvy, ktorú uvedení účastníci uzavreli v rovnaký deň. Podľa komisionárskej zmluvy mal žalovaný 2) vo vlastnom mene, na účet žalobcu vymôcť pohľadávky voči žalovanému 1. Komisionárskou zmluvou bol žalovaný 2) zmocnený pohľadávky od žalovaného 1) vymôcť, teda aj prijať od neho plnenia. Keďže nebol stanovený spôsob akým mal žalovaný 1) záväzok splniť, mohlo sa tak stať aj formou jednostranného zápočtu. Z uvedeného súd prvého stupňa dospel k záveru, že záväzok žalovaného 1) voči žalobcovi zanikol plnením žalovanému 2) (aj plnením formou postúpenia pohľadávok žalovanému 2) i jednostranným započítaním proti pohľadávkam). Povinnosť plniť žalobcovi tak podľa komisionárskej zmluvy zostala na žalovanom 2). Keďže ten hodnoverným spôsobom nepreukázal, že záväzok splnil, súd ho na splnenie zaviazal.

Proti rozsudku podali odvolanie všetci účastníci. Žalobca podal odvolanie proti zamietajúcej časti rozsudku proti žalovanému 1) a proti o výroku, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť žalovanému 1) trovy konania. Žalovaný 1) podal odvolanie proti rozsudku v časti zaväzujúcej ho na zaplatenie úrokov z omeškania prevyšujúcej 29 217 409 Sk a proti výroku o trovách konania, ktorý žiadal zmeniť tak,

že mu proti žalobcovi bude priznaná náhrada trov vo výške 5 085 690 Sk. Žalovaný 2) v odvolaní žiadal rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a žalobu voči nemu v celom rozsahu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k obom žalovaným len v časti o úrokoch z omeškania tak, že ich zaviazal na zaplatenie len 29 217 409 Sk a vo zvyšku žalobu zamietol. Vo vzťahu k žalovanému 1) zmenil výrok o trovách konania tak, že mu priznal náhradu len vo výške 109 037 Sk. Inak rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 13. mája 2008.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal generálny prokurátor mimoriadne dovolanie. Podal ho na podnet žalobcu v časti, ktorou potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho zamietajúcej časti proti žalovanému 1). V dovolaní uviedol, že smeruje aj proti výroku, ktorým bola žalovanému 2) uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 142 583 757,60 Sk a 92 455 069,30 Sk úrokov z omeškania, avšak len v tom, že táto povinnosť má byť uložená spoločne a nerozdielne obom žalovaným. Žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podaním z 24. apríla 2009 dovolateľ mimoriadne dovolanie upravil tak, že navrhuje aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že zaviazá oboch žalovaných zaplatiť spoločne a nerozdielne istinu 142 583 757,60 Sk a 92 455 069,30 Sk úrokov z omeškania.

V odôvodnení rozsudku v časti, ktorou potvrdil zamietnutie žaloby proti žalovanému 1) uviedol, že sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že tým, že žalobca uzavrel so žalovaným 2) komisionársku zmluvu, umožnil mu zvoliť spôsob splnenia záväzku, čo umožnilo splnenie i formou jednostranných zápočtov. Svedčí o tom aj list žalobcu žalovanému 1) z 19. 10. 2000, ktorým mu oznamuje uzavretie komisionárskej zmluvy so žalovaným 2), podľa ktorej žalovaný 2) zabezpečí vo vlastnom mene pre žalovaného vymożenie pohľadávok. To žalovaného 2) oprávňovalo prijímať za žalobcu plnenia do svojej dispozície, prípadne aj na vlastný účet. Z uzavretia komisionárskej zmluvy a oznámenia jej uzavretia dlžníkovi vyplýva, že žalovaný 2) pri zariadovaní usporiadania pohľadávok vstúpil do vzťahu žalobca - žalovaný 1 ako komisionár.

V dôvodoch dovolania uviedol, že žalobca a žalovaný 2) uzavreli zmluvu o pristúpení k záväzku, v dôsledku čoho sa stal žalovaný 2) popri žalovanom 1) spoludlžníkom, pričom záväzok žalovaných je spoločný a nerozdielny. Veriteľ môže splnenie dlhu žiadať od ktoréhokoľvek z nich. Žalobca a žalovaný 2) však uzavreli aj komisionársku zmluvu, podľa ktorej mal žalovaný 2) vo vlastnom mene pre žalobcu vymáhať pohľadávky žalobcu od žalovaného 1). Žalovaný 2) nevystupoval proti žalovanému v mene žalobcu, ale vo vlastnom mene. Vznikla tým situácia, že žalovaný 2) mal vymôcť pohľadávky, ktorých bol sám spoludlžníkom. Nemohol urobiť žiaden úkon, ktorý je spojený s nakladaním so zverenou pohľadávkou, nemohol preto postúpiť zverené pohľadávky, ktorých bol sám dlžníkom. Nie je správny názor súdu prvého stupňa, že k takémuto úkonu bol oprávnený, pretože komisionárska zmluva neobsahovala v tom žiadne obmedzenie. Nie je rozhodujúce, aké mal žalovaný obmedzenia, ale aké mal oprávnenia.

V konaní bolo voči žalovanému 1) rozhodujúcou skutočnosťou, či došlo k splneniu jeho záväzku voči žalobcovi a či tým jeho záväzok zanikol. Nesprávny je názor súdu prvého stupňa, že žalobca akceptoval postup žalovaného 2) spočívajúci v postúpení pohľadávok tretej osobe a súhlasil so započítaním pohľadávok žalovaného 1). Zo zápisnice z rokovania žalovaných zo 16. februára 2001 vyplýva, že listy, na ktoré sa súd prvého stupňa v rozhodnutí odvoláva sa týkajú pohľadávky 63 038 991,30 Sk, ktorá však vznikla z inej faktúry než dlžné sumy, ktoré sú predmetom konania.

Žalobca listom z 10. novembra 2000 žalovanému 1) síce oznámil, že súhlasí s postupom navrhnutým v liste z 8. novembra 2000, zároveň mu však oznámil, že nepovažuje pripísanie finančných prostriedkov na účet žalovaného 2) za splnenie záväzku. Z konania komisionára nevznikajú vo vzťahu k tretím osobám žiadne práva ani povinnosti. Prijatie plnenia žalovaným 2) od žalovaného 1) preto nemá pre žalobcu žiadne následky. Pre žalobcu preto úkony vykonané medzi žalovanými nemajú žiadne právne následky. Okrem toho sa dlžník nemôže zbaviť záväzku plnením spoludlžníkovi, s ktorým je zaviazaný spoločne a nerozdielne. Plnenie žalovaného 1) sa nemôže preto považovať za plnenie záväzku voči žalobcovi. Obaja žalovaní mali byť preto zaviazaní spoločne a nerozdielne. Napadnuté rozhodnutie spočíva na

nesprávnom právnom posúdení veci spôsobenom nesprávnou aplikáciou § 324 ods. 1 Obchodného zákona.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že sa stotožňuje s jeho rozsahom i s jeho odôvodnením. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že návrhu vyhovie a žalovaného 1) zaviazže žalovanú istinu s príslušenstvom zaplatiť spoločne a nerozdielne so žalovaným 2).

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žiadal, aby dovolací súd mimoriadne dovolanie ako nedôvodné zamietol. Vo vyjadrení okrem iného uviedol, že § 582 Obch. zák. predpokladá, že za určitých podmienok má komisionár aj postavenie dlžníka. Nepovažuje za správny názor dovolateľa, že nie je prípustná kolízia súčasného postavenia komisionára a dlžníka vymáhanej pohľadávky. Žalovaný konal na základe oznámenia, že žalobca poveril vymáhaním pohľadávok na základe komisionárskej zmluvy žalovaného 2). Nebol povinný ani oprávnený žiadať aby bol oboznámený s obsahom komisionárskej zmluvy ani skúmať jej obsah a zvažovať jej určitosť a platnosť. Keďže nemal dôvod pochybovať o jej platnosti konal v dobrej viere, že môže usporiadať pohľadávky priamo so žalovaným 2). Formulácia čl. III bod 2 komisionárskej zmluvy uvádza, že komisionár je oprávnený zariadiť vymozenie pohľadávok výlučne formou peňažného plnenia. Takáto formulácia však v sebe obsahuje aj možnosť postúpenia pohľadávky za odplatu. Postúpenie pohľadávok žalobcu a platnosť zápočtov žalobca nikdy nespochybňoval. Vzhľadom na § 526 Obch. zák., ak dlžník, na základe notifikácie postúpenia, pohľadávku plnil v dobrej viere, že plní dlh svojmu veriteľovi, nemôže mu to byť pričítané na ťarchu, a najmä nie je možné dlžníka nútiť k novému plneniu s argumentom, že k platnému postúpeniu nedošlo, a že teda malo byť podľa zákona plnené pôvodnému veriteľovi. Je povinnosťou komisionára bezodkladne previesť na komitenta práva, ktoré získal. Bolo vecou žalobcu, aby bol aktívny v sledovaní, či žalovaný 2) plní povinnosti, ktoré pre neho plynú zo zmluvy a či pripisuje peňažné prostriedky na jeho účet. K názoru dovolateľa, že sa dlžník nemôže zbaviť záväzku plnením solidárnemu spoludlžníkovi uviedol, že neplnil spoludlžníkovi, ale komisionárovi, ktorého mu oznámil veriteľ. Skutočnosť, že komisionár je aj spoludlžníkom, o čom sa žalovaný 1) navyše dozvedel až dodatočne, nemá vplyv nato, že svoj dlh žalovaný 1) splnil.

Žalovaný ďalej uviedol, že za situácie

- keď žalobca poveril vymáhaním pohľadávky komisionára, ktorého si sám vybral,
- žalovaný 2) dostal všetky úhrady, ktoré žalobca uplatňoval v konaní,
- nesplnenie povinnosti žalovaným 2) súvisí výlučne s porušením jeho povinnosti voči žalobcovi z komisionárskej zmluvy a
- v dôsledku riadneho splnenia záväzkov žalovaného 1), jeho záväzky voči žalobcovi zanikli,

predstavuje uplatňovanie nárokov žalobcu voči žalovanému 1) výkon práv v rozpore s § 3 ods. 1 Obč. zák. resp. § 265 Obch. zák. Takémuto uplatňovaniu v konaní o mimoriadnom dovolaní nemôže Najvyšší súd Slovenskej republiky poskytnúť ochranu. Nie sú ani splnené procesné podmienky podania mimoriadneho dovolania, pretože napadnuté rozhodnutia nie sú založené na nesprávnom právnom posúdení veci. Žalovaný 1) riadne splnil svoj záväzok, preto nie sú splnené ani hmotné ani procesné podmienky dôvodnosti mimoriadneho dovolania.

Žalovaný 2) vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že žalovaný, tak ako ho označil žalobca v žalobe nemá a nikdy nemal právnu subjektivitu a nemohol byť účastníkom konania. Ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť ani postupom podľa § 43 O. s. p. Za žalovaného je označená organizačná zložka podniku, ktorá nemá subjektivitu. Navrhol preto, aby dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, eventuálne konanie voči žalovanému 2) zastavil pre nedostatok podmienky konania. V krajnom prípade, ak by dovolací súd uvedené námietky žalovaného 2) neuznal, sa pripája k názoru generálneho prokurátora a navrhuje, aby dovolací súd mimoriadnemu dovolaniu vyhovel.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 4 O. s. p.) po zistení, že boli splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e O. s. p., vec v napadnutom rozsahu preskúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

Dovolanie podal generálny prokurátor na podnet žalobcu a to len v časti týkajúcej sa žalovaného 1). V dovolaní síce uvádza, že dovolanie sa dotýka aj výroku, ktorým bolo žalobe proti žalovanému 2) vyhovené (resp. výroku ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti potvrdil), avšak len v tom, že má vyjadrovať vzájomnú súvislosť povinnosti žalobcu 1) s povinnosťou žalovaného 2) ako spoločných a nerozdielných dlžníkov. Znamená to, že výsledok dovolacieho konania a ďalšieho konania vo veci samej sa nemôže dotknúť právoplatnosti výrokov, ktorými bolo žalobe proti žalovanému 2) vyhovené a bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi žalovanú istinu s príslušenstvom a trovy konania. Napokon generálny prokurátor, ktorý podal mimoriadne dovolanie len z podnetu žalobcu, ho ani nemohol podať proti vyhovujúcej časti rozsudku, pretože bol viazaný podnetom žalobcu (§ 243e ods. 2 O. s. p.). Ak podnet na podanie mimoriadneho dovolania podal aj žalovaný 2), ako to naznačuje vo svojom vyjadrení k dovolaniu, generálny prokurátor zrejme jeho podnet neakceptoval a mimoriadne dovolanie v jeho prospech nepodal. Dovolací súd bol rozsahom dovolania viazaný a preskúmal rozsudok dovolacieho súdu len v napadnutom rozsahu, teda v časti, ktorou bola žaloba proti žalovanému 1) zamietnutá a závislom výroku o trovách konania.

Ustanovenie § 324 ods.1 Obch. zák. priznáva účinky zániku záväzku len plnením veriteľovi. Obrana žalovaného spočíva v tom, že sa dovoľáva zániku záväzku plnením žalovanému 2), pretože ten konal ako komisionár žalobcu.

Komisionárska zmluva (§ 577 Obch. zák.) zakladá právny vzťah medzi komisionárom a komitentom, ktorý má povahu tzv. nepriameho zastúpenia, na rozdiel od priameho zastúpenia (napríklad pri predmetom najbližšej mandátnej zmluve podľa § 566 a nasl. Obch. zák.), kde zástupca koná v mene zastúpeného a práva a povinnosti z jeho konania vznikajú priamo zastúpenému. Charakteristickým znakom nepriameho zastúpenia je, že zástupca koná vo vlastnom mene. Komisionár, ako nepriamy zástupca komitenta, koná síce na účet komitenta, ale vo vlastnom mene. Práva a povinnosti z jeho úkonov nevznikajú komitentovi ale komisionárovi, ktorý je povinný ich previesť na komitenta. Konanie na účet zastúpeného pri nepriamom zastúpení nespočíva v tom, že už v konaní zástupcu alebo vo výsledku jeho konania je vyjadrené, že práva alebo povinnosti konaním nadobudnuté patria zastúpenému. Uvedené slovné spojenie vyjadruje len povinnosť vzájomného vyporiadania účastníkov tohto vzťahu (najmä povinnosť previesť úžitky z konania na zastúpeného a predložiť mu vyúčtovanie). To, že zástupca koná na cudzí účet sa vo vzťahu k tretím

osobám nijako neprejavuje a navonok sa jeho konanie nelíši od konania vo vlastnom mene a na vlastný účet. Z komisionárskej zmluvy vyplývajú práva a povinnosti len pre jej účastníkov a v ničom sa nedotýkajú práv a povinností tretích osôb. Tretie osoby, voči ktorým komisionár koná ani nemusia vedieť, že koná ako komisionár. Keďže nepriamy zástupca koná vo vlastnom mene, z jeho konania voči tretím osobám nevnikajú priamo žiadne práva a povinnosti zastúpenému. V úprave komisionárskej zmluvy je to priamo vyjadrené v § 581 Obch. zák. (s tam uvedenou výnimkou, ktorá v prejednávanej veci neprichádza do úvahy).

Uvedené špecifiká nepriameho zastúpenia prakticky spravidla vylučujú, aby bez ďalšieho, bolo predmetom zariadenia obchodnej záležitosti na základe komisionárskej zmluvy aj vymożenie pohľadávky komitenta. Keďže komisionár koná vo vlastnom mene môže vymáhať len pohľadávky, ktoré mu patria. Nato aby mohol vymáhať pohľadávku komitenta, musí mu ju tento zákonom predpísaným spôsobom postúpiť. Vo vzťahu k dlžníkovi potom vystupuje ako vlastník pohľadávky. Neprichádza do úvahy uskutočnenie úkonov na základe plnej moci, tak ako to upravuje § 568 ods. 3 Obch. zák. pri mandátnej zmluve. V takom prípade by už nešlo o konanie vo vlastnom mene, ale v mene toho, kto mu plnú moc udelil. Plnenie komisionárovi má účinky splnenia záväzku dlžníka len u pohľadávky, ktorá svedčí (patrí) komisionárovi. Pohľadávka, ktorá patrí komitentovi, nie je splnená plnením komisionárovi.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca a žalovaný uzavreli 12. októbra 2001 zmluvu, ktorá je označením i obsahom zmluvou komisionárskou. Jej predmetom je záväzok komisionára (žalovaný 2) zariadiť pre komitenta (žalobca) vymożenie v prílohe uvedených pohľadávok. Charakter komisionárskej zmluvy je daný znením čl. I, v ktorom je výslovne uvedené, že komisionár bude pohľadávky vymáhať vo vlastnom mene na účet komitenta. Keďže zmluva neobsahuje ustanovenie, ktoré by bolo možné považovať za postúpenie pohľadávok žalobcu na žalovaného 2 (slovné spojenie „ komitent *zveruje* komisionárovi na vymáhanie pohľadávky... „ nemožno považovať za postúpenie) ani plnú moc na vymáhanie pohľadávok, zmluva nemá žiadne účinky na vzťah žalobcu ako veriteľa k žalovanému 1) ako dlžníkovi.

List žalobcu z 19. októbra 2000 adresovaný žalovanému 1) tak ako sa v ňom aj uvádza, má len informačný význam. Treba pripustiť, že list je nekvalifikovaný, jeho obsah nie je celkom jasný a čiastočne si odporuje. Obsahuje celkom jednoznačnú informáciu, že

so žalovaným 2) uzavrel komisionársku zmluvu, a poveril ho, aby vo vlastnom mene zabezpečoval vymáhanie pohľadávok. V druhej vete sa však uvádza, že oznámenie sa žalovanému 1) posielala za účelom informovania, že žalovaný 2) je subjektom, ktorý bude v mene žalobcu zabezpečovať usporiadanie vzájomných pohľadávok a záväzkov, čo odporuje obsahu prvej vety a základnej informácii, že žalovaný 2) bude pohľadávky vymáhať vo vlastnom mene. Napriek uvedeným nejasnostiam, však list v žiadnom prípade nie je možné považovať za oznámenie veriteľa dlžníkovi, že pohľadávky postúpil žalovanému 2 (§ 526 ods. 1 Obč. zák.). Bez ohľadu nato, či žalovaný 1) poznal obsah komisionárskej zmluvy, jej uzavretie, ani v spojitosti s uvedeným oznámením žalobcu, v ničom nemenilo záväzok žalovaného 1) voči veriteľovi a nezakladalo žiaden dôvod nato, aby miesto veriteľovi plnil žalovanému 2).

Z uvedených dôvodov nepovažuje dovolací súd za správny názor oboch súdov, že žalovaný 2) uzavretím komisionárskej zmluvy nastúpil vo vzťahu k žalovanému 1) na miesto veriteľa a žalovaný 1) sa v dôsledku uzavretia komisionárskej zmluvy mohol zbaviť svojho záväzku len plnením žalovanému 2) a bolo právom a povinnosťou žalobcu sledovať, či komisionár splnil svoju povinnosť vyplývajúcu z komisionárskej zmluvy a pripísal plnenie na jeho účet. Uvedený výklad odporuje princípu nepriameho zastúpenia a výslovnému zneniu § 581 Obch. zák. podľa, ktorého z konania komisionára nevznikajú komitentovi voči tretím osobám žiadne práva ani povinnosti. Znamená to, že plnenie tretej osoby komisionárovi nemá voči komitentovi žiadne účinky. Z komisionárskej zmluvy síce vyplýva právo komitenta a povinnosť komisionára, aby plnenie vydal, je to však už len vzťah medzi účastníkmi komisionárskej zmluvy bez dopadu na tretie osoby. Na prejednávanú vec nemožno aplikovať výnimku, ktorá je upravená v druhej vete § 581 Obch. zák. Ide o prípad, kedy sa môže komitent domáhať plnenia, ktoré obstaral komisionár, priamo od tretej osoby. Prichádza to do úvahy len tam, kde ešte tretia osoba neplnila komisionárovi, hoci bola povinná a komisionár sa už pre okolností, ktoré sa ho týkajú, nemôže plnenia od tretej osoby sám domáhať. V posudzovanej veci však tretia osoba komisionárovi plnila.

Účinky splnenia záväzkov žalovaného 1) mohlo mať plnenie žalovanému 2) len ak, išlo o pohľadávky, ktoré boli na žalovaného postúpené (odhliadnuc od toho, že v takom prípade už išlo o plnenie pohľadávok žalovaného 2) a nie pohľadávok žalobcu), alebo o pohľadávky na vymáhanie, ktorých bol žalovaný 2) splnomocnený (v takom prípade by už však nešlo o konanie na základe komisionárskej zmluvy).

Podľa vyjadrenia žalovaného zopakovaného vo vyjadrení k dovolaniu (č. l. 517), možno jeho plnenie, ktoré považuje za plnenie na žalovaný dlh, zhrnúť do troch skupín.

a) Prvou je priame peňažné plnenie 63 038 991 Sk na účet žalovaného 2) uskutočnené 3. novembra 2000. V súvislosti s týmto plnením sa oba sudy odvolávajú na list žalobcu žalovanému 1) z 10. novembra 2000 (č. l. 147), z ktorého usúdili, že žalobca súhlasil s tým, aby uvedená čiastka bola uhradená priamo na účet žalovaného 2). Uvedený list je odpoveďou na list žalovaného 1) žalobcovi z 8. novembra 2000 (č. l. 145) a sudy zjavne vychádzali len z jeho prvej časti. V tomto liste žiada žalovaný 1) o súhlas žalobcu s tým, aby bolo plnenie 63 038 991 Sk plnených priamo žalovanému 2) a s postúpením pohľadávky žalovaného 1) vo výške 82 000 000 Sk na žalovaného 2), s tým, že žalobca písomne vyhlási, že pripísaním uvedených súm na účet žalovaného 2) sa bude považovať záväzok vo výške 145 038 991,30Sk za splnený. Žalobca v odpovedi uvádza, že súhlasí zo spôsobom aký sa navrhuje riešenie plnenia dlhu a bude akceptovať konanie komisionára, ktorý podľa v komisionárskej zmluvy koná vo vlastnom mene. V druhom odseku odpovede je však jednoznačné a dôrazné upozornenie, že nie je ani právny ani zmluvný dôvod nato, aby sa záležitosť považovala za uzavretú poukázaním plnenia na účet žalovaného 2). Nesúhlasí aby sa takto dlh žalovaného 1) preniesol na žalovaného 2). S navrhovaným postupom súhlasí, iba ako s čiastkovým krokom, ktorý smeruje k splneniu dlhu a dlh bude považovať za splnený až pripísaním na jeho účet. O tom, že na tomto stanovisku žalobca zotrval a ani neskôr nesúhlasil, aby dlh bol považovaný za splnený už plnením žalovanému 2), svedčí aj zápisnica z rokovania všetkých troch účastníkov 19. februára 2001, predmetom ktorého bolo odsúhlasenie dlhu (č. l. 151 spisu), kde žalobca uviedol, že dlh bude považovať za splnený až pripísaním prostriedkov na jeho účet, a ku dňu rokovania eviduje žalovaného 1) ako dlžníka 14 583 757,60 Sk

b) Druhou skupinou je plnenie 82 000 000 Sk formou postúpenia pohľadávky na žalovaného 2), ktorý ju ďalej postúpil. Odplatu za postúpenie nový postupník zaplatil na účet žalovaného 2). Na toto plnenie sa tiež vzťahujú listiny uvedené pod a) a ani vo vzťahu k uvedeného plneniu nemožno dospieť k záveru, že žalobca súhlasil s plnením žalovanému 2) s účinkami splnenia dlhu voči žalobcovi.

c) Treťou skupinou má byť plnenie pohľadávok žalobcu formou ich postúpenia spoločnosti O. T. a. s. a následným jednostranným zápočtom pohľadávky žalovaného 1) proti nim

v celkovej výške 197 544 766, 30 Sk. Mechanizmus uvedeného plnenia a zániku pohľadávok z postúpených faktúr z obsahu spisu nie je zrejmý, najmä kto ich a na základe čoho postúpil a aký bol osud odplaty za ich postúpenie. Uvedeného plnenia sa zrejme netýka, žiadna z už uvedených listín. V spise sú listiny o postúpení pohľadávok z faktúr na O. T. a. s. (oznámenie žalovaného 2) žalovanému 1) o ich postúpení na č. l. 79 a č. l. 231 spisu), ale aj reakcia žalovaného 1) na oznámenie, v ktorom udáva, že neakceptuje postúpenie ani započítanie proti jeho pohľadávke, pretože faktúry, ktoré sú predmetom postúpenia uhradil (č. l. 317). V spise však nie sú žiadne doklady o nadobudnutí týchto pohľadávok žalovaným 2).

Z uvedených dôvodov rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza nesprávneho výkladu príslušných ustanovení Obchodného zákonníka upravujúcich komisionársku zmluvu, najmä § 577 a § 581 v spojení s § 324 Obch. zák. a v jeho dôsledku k nesprávnemu skutkovému a právnomu záveru o účinkoch plnenia žalovaného 1) žalovanému 2) na dlh žalovaného 1) voči žalobcovi. Dovolanie je preto z dôvodu uvedeného v § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. opodstatnené a Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti podľa § 243 ods. 2 O. s. p. zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. júla 2010

JUDr. Peter Dukes, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.